

ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΛΕΣΙ

‘Η συμμορία των ‘Αρβανιτάκηδων στλ πρόθυρα τών ‘Αθηνών. Αίχμαλυσία ‘Αγγλων εὐγενῶν στὸ Πικέρμι. Στὴν κορυφὴ τῆς Πεντέλης. — Μία δραματικὴ σκηνὴ μετὸν συνταγματάρχη Θεαγένη. — «Τώρα θὰ τοὺς κόψω!» — ‘Η θλίψις τοῦ βασιλέως Γεωργίου. — ‘Η ἐξέγερσις τῆς Εὐρώπης κλπ. κλ’.

Κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου 1870 ἔνα φοβερὸ καὶ ἀειμνητὸ γεγονός, συντετράξαε τὴν Ἑλλάδα, τὴν ἐβύθισε σὲ πένθος καὶ τὸ χειρότερο, ἐξέθεσε τὴν ὑπόληψί της σὲ ὅλο τὸν πολιτισμὸν κόσμῳ.

Ὡς γνωστὸν, γὰρ ἀνοίει ἐπισκέπτονται τὴ χώρα μας πολλοὶ περιηγηταί, φίλοι τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ ἱστορίας. Κατὰ τὸ ἔτος ἐξείκο μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶχε φθάσει στὰς Ἀθήνας καὶ ὁ βασιλευσὺς λόρδος Μονκαστέλο μετὰ τῆς συζύγου του.

Ὁ Λόρδος διὰ τοῦ Ἀγγλοῦ πρεσβευτοῦ Ἔρσιν ρώτησε τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησι ἀν ὑπόχρη ἀσφάλεια καὶ ἀν υποχρὴ νὰ ἐκδρομῶν ὡς τὸν Μαραθῶνα, γὰρ νὰ θαυμάσῃ τὴν πεδιάδα τῆς ἐνδόξου μάχης. Ἡ Κυβέρνησις δὲ ἤλπισε ὅτι ὑπάρχει πλήρης ἀσφάλεια, καὶ περιορίσθη μόνον νὰ σταίη στὸν λόρδον τέσσαρες ἐπίπλους χοροφυλάκας γὰρ νὰ τὸν συνοδεύουσιν. Στὴν ἐκδρομὴ αὐτῇ, πλὴν, τοῦ λόρδου καὶ τῆς λαίδης Μονκαστέλο, ἔλαβαν μέρος ὁ γραμματεὺς τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας, Ἐρβσοτ, ὁ κόμης Βούλ γραμματεὺς τῆς Ἰταλικῆς πρεσβείας, ὁ νεαρὸς περιηγητὴς Βίννο καὶ ὁ Ἀγγλὸς διηγητὸς Λούδ μετὰ τὴν γυναῖκα του καὶ τὸ ζουρτάσι του, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τὸν Ἑλληνα διεομηγέα Ἀντ. Ἀνεμογιάννη κ’ ἕναν Ἰταλὸ ἕπαιρητῃ.

Στὸ Μαραθῶνα ἐπῆσαν μετὰ δύο ἀμύξια. Προστὰ ἐπῆγαιναν οἱ δύο ἀπὸ τοὺς ἐπίπλους χοροφυλάκας, καὶ ἀκολουθοῦσαν πίσω. ἀπὸ τ’ ἀμύξια οἱ ἄλλοι δύο. Στὸ δρόμο, οἱ περιηγηταί συνήτησαν ἕνα ἀπόσπασμα πεζῶν στρατιωτῶν καὶ μὴ περιτόλο, οἱ ὅποιοι τοὺς συνοδεύσαν ὡς γὰτοιο διάστημα. Ἀφοῦ ἔμειναν δύο ὄρες στὸ Μαραθῶνα ἀνέβησαν πάλι στ’ ἀμύξια, στὴς 2 μ. μ. τῆς 30ῆς Μαρτίου 1870, γὰρ νὰ ἐπιστρέψουν στὰς Ἀθήνας. Ἐφθάσαν στὸ Πικέρμι — τὸ μικρὸ χωριὸ ὅπου βρέθησαν ὅσθα παλαιοντολογικῶν ζῴων — 14 χιλιόμετρα μακρὸ ἀπ’ τὴν πρωτεύουσα, καὶ ἦταν ἔτοιμοι νὰ παρίσταν τὴ γέφυρα, ὅταν ἔξαφνα μὴ ἠροβριντὰ ἀντήχησε ἀπὸ τοὺς θάμνους καὶ τὰ δένδρατά της ἦταν πικρὰ πλάγι στὸ δρόμο! Μὲ τοὺς πρῶτους αὐτοὺς προβολετήκοις οἱ δύο προπορευόμενοι χοροφυλάκας ἔλαβαν ἀπὸ τ’ ἀλογία τοὺς βασιεὶ πληγωμένους. Τ’ ἀμύξια ἐστάθησαν, καὶ ὅλη ἡ συνοδεία ἀναγκάστηκε νὰ καταβῆ. Ἡ γυναῖκες ἐφώναζαν τρομαγμέναι, κ’ ἔλαιγαν, οἱ ἄντρος ἦταν κατάζλομοι.

Περιεπλάθησαν τότε ἀμέσως ἀπὸ μὴ πολυἀμύξη συμμορία ληιτῶν, ποὺ ἦταν ντυμένοι μετὰ φερέμλη καὶ λεορ φουσανέλλα, ὀλλισμένοι μετὰ γροῦδες καὶ ποστῆροτα. Ἦταν περισσότεροι ἀπὸ εἴκοσι νέοι καὶ ρομάλιοι, μετὰ λιοκαμμένα πρόποτα, μακρὰ γένεια καὶ φλογερὰ μάτια. Μὲ τῆς κίνης τῶν ὀλων γροισμέναι κατὰ τὸν ὄμοιο τῶν ἐνδοπίων περιηγητῶν, οἱ ληιταί ἐφώναζαν :

— Ἀλε! Μὴν κουνῆθι κανένα! ...

Κάθε ἀντίστασις ἦταν ματαία. Οἱ δύο χοροφυλάκας, πληγωμένοι, ἐξουγγύζαν κατὰ γῆ ἀπὸ τοὺς πόνοους. Οἱ δύο ἄλλοι, ἀφοῦ ἐφρξιν μριστοὺς ἀσκότους προβολετισμοί, ἐξένησαν τ’ ἀλογία τοὺς καὶ κἀθησαν, γὰρ... ν’ ἀναγγεῖλουν τὸ γεγονός στὴν πόλι!

Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς συμμορίας, Χρήστος καὶ Τάκης Ἀρβανιτάκης, ὑψηλοσμοὶ καὶ ἀπορασιαστικοὶ ἄντρος, Σαμακασαναῖοι τὴν καταγογι, ἐφώτησαν ἀν ὑπόχρη διεομηγέας. Τρέμοντας σύγχομος ὁ Ἀνεμογιάννη δὲ ἤλπισε τὴν ἰδιότητά του, καὶ ἀπὸ τὴ στιγμή ἐξείνη ἀρχισε μὴ περιεορη συνομιλία μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς συμμορίας καὶ τῶν ξένων. Οἱ ληιταί φερόθησαν σὲ ὄλους μετ’ εὐγένεια. Μόνον στὴ λαίδη Μονκαστέλο, ἡ ὅποια μετὰ πεισματάρη ἦρος τῆς δὲν ἠθέλε νὰ καταβῆ ἀπὸ τ’ ἀμύξια, φερόθησαν ἀλότομοι, ὁ ἕνας μιλῖτα τῆς ἀρχαίας κ’ ἕνα κόμηνα ἀπὸ τὸ στήθος της, ἀλλ’ οἱ ἀρχηγοὶ τὸ πῆραν καὶ τῆς τὸ ἐπέστρεψαν μετὰ λίγα λεπτά, ζητήσαντες συγγνώμη! ...

Γρήγορα καὶ βιαστικά, οἱ αἰχμαλῶτοι ὠδηγήθησαν κατὰ τὴ διεύθυνσι τῆς Πεντέλης. Ἡ κυρίες καὶ τὸ ζουρτάσι ἐπολοθετήθησαν στ’ ἀλογία, τῶν δύο πληγωθέντων χοροφυλάκων, οἱ λοιποὶ ἐπῆγαιναν πεζοί, φοροῦόμενοι ἀγροῦντος ἀπὸ τοὺς ληιτάς. Ἐφθάσαν στοὺς πρόποδα τοῦ βουνοῦ καὶ ἀρχισαν τὴ κοπιαστικὴ ἀνάβασί τους, ἡ ὅποια ἐκράτησε δύο ὄρες. Στὸ διάστημα αὐτὸ οἱ ληιταί ἦταν ὑπεροβολικά εὐθιμοί. Ἐχόρευαν καὶ γελοῦσαν γὰρ τὴν ἀνέλιπτη σὺλλημη τῶν λόρδων κ’ ἐξουβεντιαναν μετὰ τοὺς αἰχμαλωτοὺς, ἐξ τῶν ὁποίων ἕνας μιλῶσας λίγο τὰ Ἑλληνικά. Κάθε στιγμή οἱ Ἀρβανιτάκηδες κἀθησάχαζαν τοὺς ξένους γὰρ τὴ ζοῆ τους : « Μὴ φοβάστε, ὄρε, δε σὰς χἀλμαε!»

Τέλος, ἡ συνοδεία στάθηκε στὴν κορυφὴ τῆς Πεντέλης καὶ κἀθησαν ὄλοι ν’ ἀναπαυ-

θοῦν. Ἦταν φανερὸ ὅτι ἡ συμμορία ἐξείνη εἶχε τελεία ὀργάνωσι. Σιδερένια πειθαρχία. Ὅλοι ὑπάκουαν τιφῶς στις διαταγῆς τῶν δύο ἀδελφῶν ληιτάρχων, οἱ ὅποιοι τραβήθησαν λίγο παρῶμερα, συνεπρόβησαν καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀπογαθί τους : Ἡ κυρίες καὶ τὸ ζουρτάσι ἦταν ἐλευθεροὶ καὶ γροῖσιον στὰς Ἀθήνας. Οἱ ληιταί δὲν ἔδλων γυναῖκες μετὰ τους γιὰτι γίνονται ἐμπόδιο στὴς μακρῆς πορείας καὶ στὴς συγγῆς ἀλλαγῆς διαμονῆς, ποὺ εἶνε ἀναγκαῖες γὰρ ν’ ἀποφασῶν τὴν καταδίωξι. Οἱ ἀμῆρηλάτες (ποὺ εἶχαν αἰχμαλωτισθεῖ καὶ αὐτοὶ) διετάθησαν νὰ πῶρουν τις κυρίες, νὰ τίς ξαναφέρουν μετὰ τ’ ἀμύξια—ποὺ τὰ εἶχαν ἀφήσει στὸ δρόμο—στὰς Ἀθήνας, νὰ παραλάβουν δὲ καὶ τοὺς δύο πληγωμένους χοροφυλάκας.

Μὲ δάκρυα ἡ κυρίες ἀπαχαιρέθησαν τοὺς δικούς τους. Ἡ στιγμή ἐξείνη ἦταν ἀπίστος συγχανητικῆ. Ἄραγε θὰ τοὺς ξαναῖλεπαν : Ὅταν ὁ λῆσταρχος Τάκης Ἀρβανιτάκης ἀποχωρετόστας τις κυρίες, ἐξήτησε ἀπὸ τὴ λαίδη Μονκαστέλο νὰ τοὺς σταίη ἐγὼ θυμητικῶ τῆς γνωριμίας τους, μὴ γροῖθι ἀλυσιδα, ἡ τολμηρῆ Ἀγγλῖδα εἶχε τὴν ἐτοιμότητα πεισματῶς νὰ τοὺς ζητήσῃ καὶ αὐτὴ ἀντάλλαγμα ἀναμνηστικῶ. Καὶ ὁ Τάκης ἐβρῆλας ἀμέσως ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα ἀσημένιο μενταγιόν, μετὰ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας (!) καὶ τῆς τὸ πρόσφερο :

Ἡ κυρίες ἐπῆραν μετὰ τους γράμματα τῶν λοιπῶν αἰχμαλώτων πρὸς τὴν Κυβέρνησι καὶ τίς πρεσβείας, μετὰ ὅποια ἀνήγγειλαν τὸ δυστυχίμά τους καὶ τὸ ποσὸν τῶν λῦτρων ποὺ ζητοῦσαν ὀ ληιταί γὰρ τὴν ἀπελευθερωσί τους. Τὸ ποσὸν αὐτὸ ἦταν 32.000 λίρες στερολίνες, κατόπι ὄμως ἐμετριάσθη σὲ 24.000. Τὴν τελευταία μιλῖτα στιγμή ὁ Τάκης Ἀρβανιτάκης ἔδωσε στὴ λαίδη ἕνα γράμμα του στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνησι. Ὁ λῆσταρχος ἀπειλοῦσε ὅτι ἀν ἡ Κυβέρνησις ἐστειλῆ στρατὸ νὰ τοὺς καταδίωξῃ, ἡ ζοῆ τῶν αἰχμαλώτων θὰ ἐκἀνδύονε : «Θὰ τοὺς σἀξω ὄλους!» ἔγραψε ὁ λῆσταρχος : « Προσῆτε λοιπὸν καλῶ, γιὰτι ἔμει ἀπορασιασμένοι!»

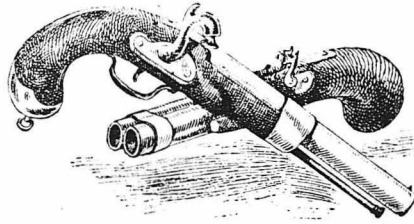
Ὅταν ὁ «Αἶων» τοῦ Φιλίμομος ἀνήγγειλε, μ’ ἐπατάκη ἐκδοσί του, τὸ τρομερὸ γεγονός, ἡ μικρὴ τότε πρωτεύουσα συνταραζῆθη. Θλίψις καὶ ἀγωνία κατέλαβε ὅλη τὴν Ἀθηναϊκὴ κοινονία. Καὶ ἀπὸ τὴν ὄρα ἐξείνη—9 μ. μ. τῆς Λευτέρας, 30 Μαρτίου—δὲν ἐγίνονταν λόγος παρὰ τὴν τὴν αἰχμαλωσία τῶν Εὐρωπαιῶν καὶ τίς συνέπειας ποὺ θὰ εἶχε τὸ γεγονός γὰρ τὴν Ἑλλάδα.

Τῆς ἡμέρας ἐξείνης ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, ἡ βασιλίσσα Ὀλγα καὶ ἡ Ἀυλὴ μετὰ τὸν προδιποτογο Ζαῖμη βρισκόνταν στὴ Σῆρο, γὰρ ἀποία ἐγκαινία. Μόλις ὁ βασιλεὺς ἔμαθε τὸ συμβῆν σταραζῆ καὶ διετάξε τὴν ἐπιστροφή ὄλων τῶν πρωτεύουσας.

Στὴς 2 δὲ Ἀπριλίου συνεκροτήθη στὰ Ἀνάκτορα Ὑπουργικὸ Συμβούλιο. Βασιλεὺς καὶ Ὑπουργοὶ ἦταν φοβερὰ στενοχορημημένοι, ἔλαισμένοι. Ὁ Ἀγγλὸς πρεσβευτὴς εἶχε ἀπειθῆνει ἐντονη διακοίσιον στὴν Κυβέρνησι, τὴν ὅποια ἀνετίσθη καὶ προφορικῶς. Ὁ προδιποτογο Ζαῖμη, (πατρίος τοῦ σημερινοῦ) τόσο στενοχορημήθη ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἀγγλοῦ, ὅστε μετὰ τῶν ἄλλων εἶπε :

— Κύριε Πρεσβευτά, ἐν ἀνάγκη προδιπομος προσφέρο τὸν ἑαυτοῦ μου ὡς ὄμηρον διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ξένων. Εἶμαι ἔτοιμος ἀν συγκαταπέθηναι οἱ ληιταί, ν’ ἀνταλλαγῶ μετὰ τοὺς αἰχμαλωτοὺς! ...

Ὁ Βασιλεὺς τόσο λιπήθησε κ’ ἐμελαγγόλησε ὅστε δύο μέρες δὲν ἔλαβε τροφῆ, καὶ δὲν ἐδέχτο κανένα, πλὴν τῶν ὑπονογῶν. Ἐξάρνα, κατὰ τὸ μισημῆ τῆς τρίτης ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἡμέρας, ὁ Λόρδος Μονκαστέλο φάνησε στὰς Ἀθήνας. Οἱ Ἀρβανιτάκηδες δὲν εἶχαν ἀφήσει ἐλευθερο, ἐπὶ λόγῳ τῆς γὰρ νὰ ἐξουχονομήσῃ τὰ λῦτρα ἢ τὴν ἀμνηστία γὰρ ὄλους τοὺς συμμοριτες. Διηγήθη πολλὰ περιεορα κ’ ἔδειξε τὸ ἀσημένιο ρολόγι ποὺ Χρηστοῦ Ἀρβανιτάκη, ποὺ τοὺ εἶχε ἐμπιστευθεῖ ὀ λῆσταρχος γὰρ νὰ τὸ δόσῃ πρὸς ἐπιδιόρθωσι σ’ ἕνα τεχνίτη τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Λόρδος Μονκαστέλο κατένευσε ἀμέσως στὴν ἐξουχονομήσι τῶν χορημῶν. Τὴν ἄλλη μέρα (3 Ἀπριλίου) 25.000 λίρες χρυσεῖς ἐπολοθετήθησαν σὲ δύο κιβώτια καὶ ἦταν ἔτοιμα νὰ σταλοῦν στοὺς ληιτάς, ὅταν ἔξαφνα ἡ ὑπόθεσις ἐπῆρε ἀπροσδοκῆτη τροπῆ! Οἱ Ἀρβανιτάκηδες ἐστειλαν ἐπιτολή καὶ ζητοῦσαν, μετὰ μετὰ τὰ λῦτρα, καὶ τὴν ἀμνηστία, ὄχι μόνον γὰρ ὄλη τὴν συμμορία «ποὺ ἦταν στὸ κλαίρι, ἀλλὰ καὶ γὰρ μερικὸς ἄλλους συντροφούς τους ποὺ εἶχαν πασθεῖ πρὸ καροῦ κ’ ἐξαροῦντο στις φυλακῆς τοῦ Παλαιῦ Στρατοῦ». Συνεκορητήθη ἀμέσως, ὑπὸ τὴν προεδρειαν τοῦ Βασιλέως νέο ὑπουργικὸ Συμβούλιο, στὸ ὅποιο ἐλάβαν μέρος καὶ οἱ πρεσβευταὶ Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς. Συνταράχη δὲ κατ’ αὐτὸ μαχορσεκλῆς ἐπιστολῆ στους ἀρχηγούς τῆς συμμορίας τὴν ὅποιαν ὑπέγραψε ὁ Ζαῖμης καὶ ὁ Ἀγγλὸς πρεσβευτῆς. Τοὺς ἔλεγαν πολυτά, τὸ κυριώτερο ὄμως ὅτι ἐχόρευε νὰ παραιτηθοῦν τοῦ ὄρου τῆς ἀμνηστίας, «καθὸτι ὄχι μόνον ἀντισυνταγματικόν, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατο

ήτο γὰ δοθή πλήρης ζώης, ζωής γὰ πρόσηθη δ'επι... 'Ο απεσταλιένος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ γενναῖος συνταγματάρχης Θεαγένης, ἔδωκε τὴν ἐπιστολὴν στοὺς ληστές καὶ τοὺς ἀνέπτυξε τὰ γραφόμενα μὲ πολλὴ ἐπιμονή. Δραματικὴ ἦταν ἡ συνομιλία αὐτή, ποὺ ἐγινε, μέσα σὲ μιὰ χωριὰτιχη καλύβα. 'Ο φοβερός ληστοδιώκτης Θεαγένης, μόνος καὶ ἀσπλος, ἐκουβέντιαζε μὲ τοὺς δύο αἰμοβόρους ἀδελφούς 'Αρβανιτάκηδες ἀραιωμένους ὡς τὰ δόντια, ἐνῶ ἔξω οἱ σύντροφοί τους καὶ οἱ αἰχμαλώτοι ἐπαινοῦσαν μὲ ἀγωνία τὸ ἀποτέλεσμα. 'Ο Θεαγένης προσέφερε τοὺς ληστές σὺς νὰ δεχθῶν τὰ χροῖματα μὲ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι ὁ σταυρὸς δὲν θὰ τοὺς ἐμπόδιζε νὰ ὑποχωρήσουν πρὸς τὰ σύνορα καὶ φύγουν ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα. 'Ο 'Αγγλος πρεσβευτὴς ἔγραψε ὅτι ἂν οἱ λησταὶ διέβλεπαν νανενα κίνδυνο πρὸς τὰ σύνορα ἕνα 'Αγγλικὸ πολεμικὸ θὰ ἦταν στὴ διάθεσὴ τους γιὰ νὰ τοὺς μεταφέρει μὲ τὰ χροῖματά τους στὴ Μάλτα ἢ σὲ ὅποιο ἄλλο 'Αγγλικὸ ἔδαφος ἤθελαν, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὴν στάσι τοῦ Μερσνίτη στὸς Πάτους. «*Ἡ 'Αγγλία ἴσως δώσῃ τὸν λόγο της τὸν ἑρμῆ*»— ἔγραψε ὁ Πρεσβευτὴς.

'Αλλ' οἱ δύο 'Αρβανιτάκηδες ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἐπιμένουν. «*Καὶ τὰ χροῖματα καὶ τὴν ἀμνηστία*», ἔλεγαν.

— 'Ἡ ἀμνηστία δὲν θὰ σῆζ' ἑσὶν;— ἐφώναζε σὲ μιὰ στιγμὴ ἀγανακτισμένος ὁ Θεαγένης.

— 'Α, ἔτσι;! ἄφραξ ὁ Χοῆτος 'Αρβανιτάκης, λοιπὸν καὶ γὼ τώρα πάω νὰν τοὺς κόψω! 'Ετόρῃξες τὸ γατιάγανι καὶ χόδηξες κατὰ τὴν πόρτα. 'Ο Θεαγένης ἐπιάνισα. 'Αλλ' ὁ Τάκης 'Αρβανιτάκης, ψυχοματωμένος, ἐξοράτησε τὸν ἀδελφὸ του ἀπὸ τὸ μεράσιτο.

— Στάσου, ὁρὲ Χοῆστο! 'Εχομε καιρὸν...
Καὶ ὁ Θεαγένης ἔφυγε ἄπρακτος.

***

'Απὸ τὴ στιγμή ἐκεῖνὴ ἡ θέσι τῶν δυστυχισμένων αἰχμαλώτων ἐξαγορεύεσθε. Οἱ λησταὶ τοὺς μετέφεραν ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, καὶ καὶ μὲν τοὺς ἐπέτρεπαν ν' ἀλληλογραφῶν μὲ τοὺς ἐν 'Αθήναις φίλους τους γιὰ νὰ τοὺς στέλλουν τροφίμα καὶ ρούχα, ἀλλὰ ἡ ἀναγκαστικὴ πορσίσι, ἡ βοσκή, ἡ ψυδικὴ ἀγωνία, τοὺς ἐξανάαν νὰ ὑποφέρουν. 'Εναὶ ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους, ὁ δικηγόρος Λοῦδὸς ζωτοῦσε ἡμερολόγιό τῆς κατ'ἑπισημῆς ζωῆς των, τὸ ὁποῖον μετὰ τὸν θάνατόν του δῆμοσιεύθη στὰ 'Αγγλικὰ φύλλα. Σ' αὐτὸ, μετὰ τῶν ἄλλων γράφει: «*Ὁ ἀρχηγὸς Τάκης λέγει ὅτι θὰ πῶν αἴσθη στὴν ἐκτελεσθῆ μὲ ὅλη τὴν σιμμορία, γὰρ ν' ἀκουσθῆ τὴ θεὰ λειτουργία, ἐπεὶ αὐτὴ δὲ καὶ σὲ μιὰ νὰ πνευροθεοῦμε, αὐτῆμα ποὺ θὰ εἴναι παρόδοσος. Καὶ παρακατὸν 'Ὁ ἀρχηγὸς λέγει ὅτι ἂν τοῦ ἔδωαν ἀμείους ἀμνηστία, θὰ ποιοῦσε μισοὶνὰ τὸ ὄπιο.*»

'Ἡ προειδοποίησι ὅτι θὰ ἐπετρέπετο στοὺς αἰχμαλώτους νὰ ἐκκλησιασθῶν ἐξεπληρώθη. Τὴν Κυριακὴ τῶν Βαῖων, 5 'Απριλίου, οἱ λησταὶ μὲ τοὺς αἰχμαλώτους των κατέβησαν ἀπὸ τὰ λημέρια τους καὶ μετῆσαν στὸν Ὁρωπὸ. Ἐπέρασαν μέσα ἀπὸ τὸν κεντρικὸ δρόμο τοῦ μεγάλου τοῦτου χωριοῦ, τοῦ ὁποῖου οἱ κάτοικοι τοὺς ἐβλέπαν σιωπηλοί, καὶ διεψήθησαν στὴν ἐκκλησία. Ἀφῆσαν ἐξῆς τὰ τομρέμα τους, μετῆσαν στὴν ἐκκλησία, ἀναφαν καριὰ καὶ στήθησαν ν' ἀκούσουν τὴ λειτουργία, σάν... καλοὶ Χριστιανοὶ ἀνακατωμένοι μὲ τοὺς χωρικοὺς! Τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς εἶχαν συγκεντρώσει κοντὰ τὸ δριεῖ φίλιον. Μόνο ὁ Τάκης 'Αρβανιτάκης ἔβαινε στὴν εἴσοδο, ἀρχηγὸς ἀρχηγός, καὶ ἀκουγε ἀπὸ κει τὸ Ἐθαγγέλιο, μὲ τὸ κεφάλι ἀποκλιπισμένο στὸν παραστάτη τῆς πόρτας. Τότε συνέβη τὸ ἀκόλουθο ἐπεισόδιο, ὅπως τὸ ἀφηγεῖται 'Αγγλος ἱστορικός, ὁ Τάκης τὸν :

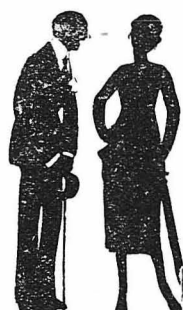
Μιά ἑλληνικὴ σύζυγος ἐμπόρου στὸ Μάντζεστερ τῆς 'Αγγλίας, ἔφυγε νὰ βρισκῆται στὸν Ὁρωπὸ, ὅπου ἦρθε νὰ περῆσὶ τὸ καλοκαίρι, κοντὰ σὲ συγγενικὴ τῆς οἰκογένεια. Ἐξάφνα, βλέπει τὸ νεαρὸ 'Αγγλο Βόνερ μετὰ τῶν ἐκκλησιαζομένων. 'Ἦταν ὁ μοναχογιὸς τῆς στενῆς τῆς φίλης κυρίας Βόνερ, χῆρος Μαντζεστεριανὸς ἐμπόρου! Τρέχει ἀμέσως, τὸν πλησιάζει καὶ πληροφορεῖται ἐκπληκτικὴ τὴ σκληρὴ τύχη του. Συγκινημένη, μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, ἡ ἀγαθὴ γυναίκα, πηγαίνει στὴν πόρτα καὶ ἀορίζε νὰ παρακαλῆ τὸ λήτταχο, νὰ περιγράψῃ τὴ θλίβη τῆς μητέρας τοῦ νεοῦ, τὰ βόσανα τῆς καὶ πολλὰ ἄλλα, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ συγκινήσῃ τὴν καρδιά του. 'Ο 'Αρβανιτάκης τὴν ἀκουσε μὲ ὑπομονή, καὶ τέλος γελῶντας εἶπε :

— Μὴν παρῶξσαι, καρὰ μου, σὲ λίγες μέρες ὅλοι θὰ λευθεροθῶν. Φτάνει νὰ μὰς δώσουν ἀμνηστία.

Μετὰ τὴ λειτουργία, οἱ λησταὶ ἐπῆραν πάλι τοὺς αἰχμαλώτους καὶ βγήκαν ἀπὸ τὸ χωριὸ, στυμφοπεδουσαντες σὲ κεντρικὴ ἀπόστασι.

Στὶς ἡμέρες αὐτῆς ὁ τηλεγράφος εἶχε ἐργασθῆ ἀκούραστα γιὰ νὰ μεταδῆσῃ τὴν εἴδησι τῆς ληστείας σὲ ὅλη τὴν Ἑθρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ. 'Ο παγκόσμιος τύπος ἔγραψε στήλες ὀλοάνητος μὲ πληροφορίας καὶ ἀόθηρα βίαια ἐναντίον τῆς 'Ελλάδος «*ζώσως ληστών καὶ κακούργων*». Στὴν 'Αγγλικὴ Βουλὴ οἱ ῥήτορες μιλοῦσαν ἐναντίον τῆς χώρας μας καὶ ἐπρότειναν ἀποκλεισμὸ καὶ ἄλλα μέτρα βίας. 'Ἡ 'Αγγλία πρὸ πάντων ἦταν ἀνάστατη.

Στὸ ἐπόμενο φύλλο θὰ διηγηθῶμε τὴ συνέχεια τῆς σαρακιτικῆς τραγωδίας.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Νερὸ τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν!

Μία καταπληκτικὴ ἀνακάλυψις ἐγίνα, τὸν τελευταῖον αὐτὸν καιρὸ, στὸ Κἄιρο. Κατὰ τὴν διάρκειαν ἀνασκαφῶν ποὺ ἐγιναν, τὸν περασμένο μῆνα, σὲ διαφόρους παμπάλαιους τάφους, εὐραβήκαν, μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ ἕνα πορὸ δοχεῖα μὲ... νερὸ! «*Ἄς ἀφήσουμε ὅμως νὰ μιλήσῃ ἡ ἴδια ἡ ἐπιστήμη.* Τὴν 25 παραλήθοντος 'Ιουλίου, λοιπὸν, ἐκλήθη στὸ Λονδίνο τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα ἀπὸ τὴν ἀρχαιολογικὴ ἀποστολὴ τῆς Αἰγύπτου.

«*Ἡ πρώτη φορὰ ἀνεσφῆθησαν ἀπὸ ἕνα τάφο τῆς τρίτης αἰγυπτιακῆς δυναστείας δοχεῖα μὲ νερὸ. Τὸ νερὸ αὐτὸ βρισκῆταν σὲ φυσικὴ κατάσταση, ἂν καὶ θὰ εἶχε ταφῆ πρὸ 4000 ἐτῶν κατ' ἐλάχιστον ὅρον!*»

'Ἡ πρωτοφανὴς στὰ ἀρχαιολογικὰ χρονικὰ ἀνακάλυψις αὐτὴ ἐγένετο στὸν τάφο τῆς θαυμάσιας Ἐστερῆς, μητέρας τοῦ Νέσφους ποὺ ἀνήγειρε τὴν μεγάλη Πυραμίδα. Τὸ μαρμαριεῖον αὐτὸ ἀνοίχθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὰ 1925. Τὰ κανάτια ὅμως μὲ τὸ νερὸ ἀνεκαλύφθησαν μόλις τώρα. 'Ἡ χημικὴ ἀνάλυσις ποὺ ἐγίνα στὸ νερὸ, ἀπεκάλυψε ὅτι περιεῖχε 30 σπο κατῆρὸ νερὸ καὶ ἀρκετὸν νάτριον.

'Ἰστέρι' ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψιν αὐτὴ, δὲ μῆνει παρά νάνακαλοφθῆ κακρμὰ μέρη καὶ κανένας... ζωντανὸς ἄνθρωπος, θαμμένος πρὸ χιλιετηρίδων!...

***

'Ο ἐφευρέτης τοῦ τοιμέντου

'Ἐνα ἀγγλικὸ περιοδικὸ ἀποκαλύπτει τελευταίως ὅτι ὁ ἐφευρέτης τοῦ τοιμέντου ἦταν ἕνας ἀγγλὸς ἐργάτης ὁ ὁποῖος ζῶσε πρὸ ἑκατο ἐτῶν καὶ ὁ ὁποῖος ὀνομάζετο 'Ιωσήφ 'Αβρὶν.

'Ο 'Αβρὶν αὐτὸς, σκεψῆθηκε νὰ ἐκμεταλλεσθῆ τὴν ἀνακάλυψίν του, καὶ ἴδρουν ἕνα μικρὸ ἐργοστάσι κατασκευῆς τοιμέντου στὸ Βάνεργκλδ. Τὸ τοιμέντο δὲ τοῦ ἐργοστασίου του τὸ ὄνομασε «*Πόρτλαντ*». Τὸ κακὸ ὅμως εἶπε ὅτι τὸ πρῶτο σπῆσι ποὺ ἔκτισε μὲ τὸ «*πόρτλαντ*» του, ὕστερ' ἀπὸ λίγα... γκαρμίζεθη. 'Οἱ ἀντίπαλοί του, ἐνοχλητικὴ, ἔπεισαν νὰ ἐκμεταλλεσθῶν δεινότερ' ὁ ἀγγλὸς του αὐτοῦ, καὶ ἐθροσφῆμισαν τὸ σὲ τὴν ἐφεύρεσιν ὥστε, ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα κανεὶς δὲν τοιμοῦσε νὰ κτισθῆ σπῆσι μὲ τοιμέντο.

Ἀποτέλεσμα ὄλων αὐτῶν ἦταν τὸ νὰ καταστραφῆ ὁ πτωχὸς 'Αβρὶν τελείως οικονομικῶς, καὶ νὰ πεθάνῃ σὲ λίγα χρόνια ἀπὸ τὰς στερεῖσεις, καὶ τὴν πτώχειαν!

Καὶ ὅμως, ὅπως συμβαίνει πάντοτε σχεδὸν σὲ τέτοιες περιστάσεις οἱ ἐκμεταλλεσθέντες, ἀργότερα, τὴν ἐφεύρεσιν του ἐγιναν ἑκατομμυριακοὺς!...

***

Μοντέρνος... ρωμαντισμὸς!

Τὴν περασμένην ἑβδομάδα, στὸ Τέμπλεχοφ, δύο ζευγάρια ἐτέλεσαν τοὺς γάμους τους... στὸν ἀέρα!

Τὸ θέμα τῆς πρωτότυπης αὐτῆς τελετῆς φανταίνεται πὸς ἦταν γραμφοκίτατο. Τὸ ἀεροπλάνο ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐγιναν οἱ γάμοι εἶχε σκελετικὴ καταλλήλως. Δίπλα στὴ θέσιν τοῦ ἀεροπόρου, βρισκῶταν ἕνας ἄσκιος μὲ τὰ παραστάτη κορμῆτα, καθὼς καὶ δύο παράστιες λαμπάδες ἀνεμῆνες. Οἱ κλεσαμένοι ἐνονορῶσαντες τοὺς νεονύμφους ἔως τὸ ἀεροπλάνο, ἐκεῖ δὲ τοὺς ἀποχωρεθῆσαν ροινοῦτες τους μὲ ρῶν καὶ κούρπια. Στὸ ἀεροπλάνο ἐπιβιβάσθησαν, ἕκτος ἀπὸ τοὺς νεονύμφους, ὁ πῶστωρ καὶ οἱ δύο μάρτυρες μόνος. Τὸ δὲ «*κρουσῆרון*» τοῦ γάμου ἐτελέσθη τὴν στιγμὴν ποὺ τὸ ἀεροπλάνο πετοῦσε πάνω ἀπὸ τὸ Ὁ-στερλίκος.

Σημειώστε ἀκόμη, πὸς γιὰ νὰ γίνῃ ἡ τελετὴ μὲ ὄλους τοὺς τύπους, στὸ ἀεροπλάνο εἶχε τοποθετηθῆ καὶ ἕνα... γκαρμίζετο ποὺ ἐξέστειλε χροῖ... ἀρμονίον!

***

'Ἐνα αὐτοκίνητο ποῦ... ἀφνιάσει!

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, οἱ νεοῦρκῆσι εὐραβήσαν πρὸ τοῦ ἐξῆς παραδόξου θεάματος: Στὸ κεντρικότερο βουλεβάρτο τῆς πόλεως ἐνεφανῆθη ἔξφνα ἕνα αὐτοκίνητο, τὸ ὁποῖον ἐτρέχε μὲ ἡλιγμῶδη ταχύτητα ἀναποδογυρίζοντας ὅτι ἐτόχιανε μὲρὸς του, ἀνεβαίνοντας πάνω στὰ πεζοδρόμια, ὑπερπηδῶντας καθε ἑπιπέδιο... Μάταια οἱ πολιοῦν ἐκάναν στὸν σφῆρ ἀπεγνωσμένα σήματα νὰ σταματήσῃ. Τὸ αὐτοκίνητο εἶχε κυριολεκτικῶς... ἀφνιάσει! Γιατί— καὶ αὐτὸ εἶπε τὸ περιεργό— καὶ ὁ σφῆρ, ὁ ὁποῖος βρισκῶταν στὴ θέσιν του δὲν μπορούσε οὔτε γιὰ νὰ τὸ διεψῆθῆ, οὔτε γιὰ νὰ τὸ σταματήσῃ οὔτε ἐκινεῖτο. Καὶ θὰ ἐλάμβαναν χόρην, ἀσφαλῶς, πολλὰ δυστυχηματα, ἐὰν ἕνας φαρμακὸς νέος, ὁ Θωμᾶς Γκάττο, δὲν ἐπρόφθικνε ἐγκαίρως νὰ πηλῆξῃ πάνω στὸ αὐτοκίνητο καὶ νὰ «*φρενάρῃ*».

'Ὅταν τὸ μυστηριώδες αὐτὸ αὐτοκίνητο σταμάτησε, τὸ πλῆθος τὸ περιεστύχισε μὲ τὴν διάθεσιν νὰ λιτωσῆ τὸν σφῆρ του. Παρεστῆθησαν ὅμως μὲ φρίκη ὅτι στὴ θέσιν τοῦ σφῆρ καθέταν... ἕνα πῶμα!

Καὶ τότε μόνον ἐξηγήθησαν ὅλα: 'Ο σφῆρ Τζέιμς Ρήντιγγ προσδλήθη ἀπὸ ἀσπλαγξία ἐνῶ διεψῆνε τὸ αὐτοκίνητό του. Τὸ αὐτοκίνητο ἀνῆκε στὸν κ. Πάρμελο, γαμπρὸ τοῦ δι-οσκταμορμιοῦχου Ροκφέλλερ.

